

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE/DIPLOMOVÉ PRÁCE¹

<u>AUTORKA PRÁCE:</u>	Lenka Ledvinová
<u>NÁZEV PRÁCE:</u>	Mlynáři a jejich socio-ekonomická pozice v občanské společnosti (1850–1938)
<u>OBOR STUDIA:</u>	Moderní dějiny
<u>AUTOR POSUDKU:</u>	Mgr. Barbora Pásztorová, Ph. D.
<u>TYP POSUDKU:</u>	POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE/OPONENTA PRÁCE ²

1) HODNOCENÍ OBSAHOVÉ STRÁNKY PRÁCE:

Hodnocení 1–4³

Stanovení a vymezení cíle textu a výzkumného úkolu	1
Struktura textu (vymezení a řazení jednotlivých kapitol)	2
Metodologická úroveň textu	2
Faktografická správnost textu	1
Relevantnost tématu vzhledem k současnému stavu bádání	1
Správnost a úroveň užití odborné terminologie	2
Celková úroveň textu po obsahové stránce	2
Vhodnost příloh (vyplňujte pouze tehdy, pokud práce obsahuje přílohy)	1

2) HODNOCENÍ FORMÁLNÍ STRÁNKY PRÁCE:

Hodnocení 1–4⁴

Schopnost shromáždit a využít relevantní prameny a zdroje informací	1
Úroveň poznámkového aparátu	2
Stylistická úroveň textu	2

¹ Nehodící se škrtněte.

² Nehodící se škrtněte.

³ 1 = výborně, 2 = velmi dobře, 3 = dobře, 4 = nevyhověl/a.

⁴ 1 = výborně, 2 = velmi dobře, 3 = dobře, 4 = nevyhověl/a.

Gramatická správnost textu	2
Celková formální úroveň textu	2

3) CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE:

Studentka Lenka Ledvinová si pro svoji diplomovou práci zvolila téma, které nepatří mezi témata, která by si studující obvykle volili pro své kvalifikační práce. Úvodem je proto nutné vyzdvihnout originalitu a zároveň obtížnost zvolené problematiky. Předložená práce s názvem *Mlynáři a jejich socioekonomická pozice v občanské společnosti (1850–1938)* má být případovou regionální sondou, jež má přispět k bádání o významu mlynářů pro společnost, což je téma, které dle autorky česká historiografie poněkud opomíjí. Za předmět analýzy mlynářství, pod kterou rozumí „*charakteristiku existujících mlýnských provozů ve zkoumaných lokalitách a sledování profesně s nimi spojených osob v oblastech obecní politiky a kulturního života*“, si studentka Ledvinová zvolila dvě konkrétní lokality, a to Janovice nad Úhlavou a Sušici. Diplomová práce je členěna tematicky, a to do tří kapitol a několika podkapitol. První kapitola se nejprve obecněji věnuje historii mlynářského řemesla a následně nastiňuje socioekonomickou pozici mlynářů ve společnosti. Druhá a třetí kapitola tvoří již samotnou regionální sondu. Strukturu hodnotím jako logicky zvolenou.

Časově autorka vymezila svoji analýzu rozmezím let 1850 až 1938, které, jak poznamenává, odpovídá období významného rozvoje občanské společnosti i jejích profilujících atributů, které současně tvořily pilíře modernizace. Kromě toho se zvolený interval let částečně překrývá s obdobím literaturou konstatovaného úpadku mlynářství, takže bude možné snažit se hledat kořeny a příčiny této stagnace. S ohledem na zvolené časové období se nabízí otázka, proč se v první kapitole nevěnuje právě uvedené době, nýbrž se zabývá socioekonomickým postavením a vzděláváním mlynářů v době dřívější, primárně v první polovině 18. století. Pouze u studia na gymnáziu v Pelhřimově autorka uvádí data k období, na které je její výzkum soustředěn. Z tohoto důvodu se mi zdá její závěr, že: „*Již první kapitola doložila shromážděním a porovnáním analýzy studentstva několika vzdělávacích institucí z první i druhé poloviny 19. století, že mlynáři tvořili pomyslnou špičku mezi účastníky sekundárního vzdělání v rámci své sociální skupiny, tzn. řemeslnictva a později živnostnictva.*“, nedostatečně podložený, protože nevychází z dat pro zvolený časový úsek, tj. 1850–1938.

Dovolím si zde poukázat i na další autorčin závěr, který pokládám za nedostatečně vyargumentovaný, a to, že: „*Vedle toho se ukazuje, že mlynáři byli zejména v průběhu 19. století významnými aktéry kulturního života a že tento jejich rozměr s postupující dobou pozvolna zatlačovaly do pozadí nově se etabloující skupiny venkovské inteligence.*“ Autorka neuvádí žádné konkrétní příklady, ani nespecifikuje, o jaké skupiny venkovské inteligence se mělo jednat, ani jak a zda se to projevovalo ve zkoumaných lokalitách. Závěry slečny Ledvinové mají velmi obecnou povahu konstatování, že se něco stalo, aniž by však poskytla argumenty, proč se to stalo. Nabízí tak více otázek než odpovědí. Nebylo by na škodu být více konkrétní ve svých tvrzeních a argumentech.

Co se týče stylistické a formální stránky, předložená diplomová práce je na velmi dobré úrovni. Vykazuje přesto několik nedostatků, které však nejsou zásadního charakteru. Použitý jazyk je místy značně kostrbatý, což způsobuje občasné matení čtenáře (viz s. 1 „*Úpadek mlynářský postřehl mlynář a jednatel Společenstva mlynářů Vyškov František Bukovský ve své knize Naši staří mlynáři a slavní synové ze mlýnů, kde již konstatoval krizi řemesla po druhé světové válce uvádí takto: „toto dříve kvetoucí řemeslo se ocitá dnes v úplném úpadku.*“; s. 7 „*Zahraniční literatura se skrze téma práce, a hlavně jejího zaměření na regionální lokality, stala na základě relevance spíše sekundárním zdrojem*

poznání.“ či na stejné straně: „Jako zahraniční autor mohla být využita kniha *Sýr a červi* od autora Carlo Ginzburga,...“). Poznámkový aparát je na velmi dobré úrovni po formální stránce, po té obsahové je třeba upozornit na skutečnost, že informace uvedené v poznámkách občas nenavazují tematicky na samotný text (viz např. poznámka č. 40: autorka v textu uvádí, že „po tisíciletí tvoří obilniny nedílnou součást potravy všech obyvatel nejen v Evropě“ a v poznámce hovoří o literatuře věnující se vývoji mlynářství a činnosti mlýnů; podobně poznámka č. 47). U některých pojmů například vysvětlení v poznámce chybí, ač se nejedná o pojmy obecně známé; autorka rovněž používá zkratky měn, které jsou pro běžného čtenáře nesrozumitelné (např. na s. 9 „20 až 50 kop. míš. ročně a deputát“ či dále „najímaní tzv. na „čtvrtý peníz“, apod.) Práce obsahuje gramatické chyby a překlepy. Je třeba rovněž upozornit na nekonzistentnost v používání určitého formátu názvů a kurzívy, a to například u názvů novin (viz na s. 4 Šumavan a na s. 53 „Šumavan“).

Za největší klad předložené diplomové práce považuji fakt, že vychází především z výzkumu nevydaných pramenů uložených ve Státním okresním archivu v Klatovech. Ovšem při psaní textu pouze na základě archivních materiálů, a navíc v kusé podobě, vyvstává nebezpečí, že autor nechá prameny hovořit samy za sebe. To je případ i studentky Ledvinové, která, zcela logicky, v některých částech práce vycházela jen z útržkovitých informací, což se podepsalo na textu, který se místy stává pouze soupisem získaných dat z matrik, voličských seznamů či městských kronik. V některých případech autorka použila informaci získanou například z kroniky i za cenu toho, že do kontextu daného odstavce nezapadala.

Navzdory výše uvedeným výtkám a nedostatkům musím konstatovat, že studentka Ledvinová dokázala shromáždit veškerou relevantní literaturu a prameny k tématu a prokázala, že se ve zvolené, nutno podotknout značně komplexní, problematice velmi dobře orientuje. Uskutečnila rozsáhlý výzkum primárních pramenů různé povahy, od matričních zápisů přes volební soupisy po městské kroniky. Text navíc obohatila rozsáhlou přílohou. Ač se hypotéza, s níž pracovala, výzkumem nepotvrdila, bádání studentky Ledvinové zcela jistě přispělo k lepšímu poznání postavení mlynářů v Janovicích nad Úhlavou a v Sušici. Předložená diplomová práce splňuje všechny požadavky kladené na tento typ studentské kvalifikační práce. Doporučuji ji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

PRÁCI K OBHAJOBĚ: DOPORUČUJI/NEDOPORUČUJI⁵

NAVRHUJI HODNOCENÍ (SLOVY):⁶ Velmi dobře

K DISKUZÍ BĚHEM OBHAJOBY DOPORUČUJI TATO TÉMATA (ALESPOŇ 2):

1. Co vedlo autorku k volbě tohoto tématu?
2. Autorka zmiňuje databázi všech mlýnů v České republice s názvem *Vodní mlýny*. Jsou v ní zmíněny i mlýny, kterým se ve své diplomové práci věnuje? Případně mohl by její výzkum onu databázi nějak obohatit?

⁵ Nehodící se škrtněte.

⁶ 1 = výborně, 2 = velmi dobře 3 = dobře, 4 = nevyhověl/a.

3. V textu autorka uvádí, že „mlynáři byli zejména v průběhu 19. století významnými aktéry kulturního života a že tento jejich rozměr s postupující dobou pozvolna zatlačovaly do pozadí nově se etablující skupiny venkovské inteligence.“ Co tím má na mysli?

DATUM:

16.5.2023

PODPIS: _____

